Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/26/386213

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord: werkagenda, mandaatbesluit, samenwerkingsovereenkomst en bestedingsvoorstel

Collegedatum: 10 november 2026

Voorgesteld besluit
het College van B&W besluit:

1. De AZWA werkagenda Rijk van Nijmegen vast te stellen, waarin de ambities en doelstellingen voor het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) van Rijk van Nijmegen uiteen zijn gezet binnen de landelijke AZWA kaders.
2. Het Mandaatbesluit AZWA Rijk van Nijmegen 2027 vast te stellen.
3. Tot het aangaan van de Samenwerkingsovereenkomst AZWA gemeenten Rijk van Nijmegen 2027 met daarin de werkafspraken en verantwoordelijkheidsverdeling ter bevordering van het AZWA van de mandaat- en regiogemeenten.
4. Kennis te nemen van het bestedingsvoorstel 2027 SPUK AZWA Rijk van Nijmegen.
5. De bijdrage 2027 ad € 199.202, die vanuit het SPUK-AZWA aan Druten wordt doorbeschikt, te verwerken in de Perspectiefnota 2027.

de burgemeester besluit:

1. Het Mandaatbesluit AZWA Rijk van Nijmegen 2027 vast te stellen.

Aanleiding

In 2023 is landelijk het Integraal Zorgakkoord (hierna: IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (hierna: GALA) ingegaan. Het Rijk van Nijmegen ontvangt in de periode 2023 tot en met 2026 regionale IZA-middelen te besteden binnen een domeinoverstijgende samenwerking met het doel de zorg betaalbaar en toegankelijk te houden. Alle gemeenten ontvangen daarnaast lokaal te besteden GALA-middelen. De gemeenten binnen Rijk van Nijmegen werken samen met GGD, zorg- en welzijnspartijen en de zorgverzekeraar binnen Nijmegen op één Lijn (hierna: NOEL) aan het opgestelde regioplan uit 2023. Per januari 2027 gaan het IZA en het GALA op in een nieuw akkoord: het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (hierna: AZWA), waarin gemeenten voornamelijk een rol hebben in (secundaire) preventie.

Voor de uitvoering van het AZWA hebben wij regionaal de ondergenoemde onderdelen in te regelen met elkaar.

1. Een inhoudelijke regionale **AZWA Werkagenda** (bijlage 1), benodigd om in te dienen voor het ontvangen van de AZWA-middelen, bestaande uit lokale én regionale middelen. De AZWA werkagenda beschrijft de domeinoverstijgende samenwerking, waarbinnen wordt samengewerkt aan de transformatie van zorg naar welzijn & gezondheid. Daarnaast worden de ambities en doelen voor de

sociale basisinfrastructuur en basisfunctionaliteiten uiteengezet, die de preventieve interventies weergeven, waaraan we regionaal moeten én willen werken. Dit is landelijk gekaderd.

2. Een **mandaatbesluit** (bijlage 2)**,** waarin de regio Rijk van Nijmegen eenn mandaatgemeente aanstelt om de AZWA middelen aan te vragen en te beheren, zoals de regio ook binnen het IZA heeft gedaan.
3. Een **samenwerkingsovereenkomst** (bijlage 3) tussen de gemeenten, die de samenwerkingsafspraken vastlegt voor bestendiging en borging van de regionale samenwerking.
4. Een **bestedingsvoorstel** (bijlage 4) voor de regionale AZWA middelen, waarin we de doelen en ambities uit de AZWA Werkagenda koppelen aan concrete middelen. Deze regionale middelen komen uit een specifieke uitkering (hierna: SPUK) vanuit het Rijk.

Gewenst resultaat

Door als Rijk van Nijmegen domeinoverstijgend samen te werken aan het AZWA dragen we bij aan het toegankelijk en betaalbaar houden van de zorg in onze regio. We versterken de sociale basis met preventieve interventies en zetten in op een integrale aanpak in samenwerking met verschillende zorg- en welzijnspartners.

Argumenten

1.1 Door het vaststellen van de AZWA Werkagenda kunnen de AZWA middelen tijdig worden toegekend.
De AZWA Werkagenda sluit aan bij de landelijk verplichte kaders en onderdelen, waardoor goedkeuring van het Rijk zeer waarschijnlijk is. Door tijdig indienen van de AZWA Werkagenda ontvangen alle gemeenten in regio Rijk van Nijmegen in februari 2027 de AZWA middelen.

1.2 De AZWA Werkagenda is opgesteld aan de hand van de bestaande situatie en structuur in Rijk van Nijmegen en is daardoor direct uitvoerbaar.
De regionale preventie infrastructuur sluit zoveel mogelijk aan op de bestaande IZA-GALA structuren met verbeteringen aan de hand van geleerde lessen. De ambities en doelstellingen sluiten aan bij de bestaande IZA-GALA doelen, waarbij wordt voortgeborduurd op bestaande initiatieven, waardoor de AZWA Werkagenda direct lokaal én regionaal tot uitvoering kan komen.

1.3 De AZWA werkagenda gaat uit van regionale samenwerking en biedt ook ruimte voor lokale uitvoering en initiatieven.
In de AZWA Werkagenda wordt de regionale samenwerking, zoals binnen het IZA, verstevigd. Hierdoor kan er gebruik gemaakt worden van de voordelen die regionale samenwerking kan bieden in complexe zorgvraagstukken, zoals kennisdeling, het realiseren van specifiek aanbod en samenwerken met regionale zorgpartners. De AZWA Werkagenda biedt daarnaast ruimte voor lokale keuzes, zoals binnen het GALA, zodat interventies aansluiten bij de lokale context.

2.1 Door ondertekening van het Mandaatbesluit AZWA Rijk van Nijmegen 2027 *kunnen de AZWA middelen worden toegekend.*
De AZWA Werkagenda wordt ingediend door een gemandateerde gemeente per

regio. Door vaststelling van het mandaatbesluit kan gemeente Nijmegen, mede namens de regio gemeenten, de AZWA middelen aanvragen. Omdat zowel het college als de burgemeester bevoegdheden mandateren moeten ze beide het mandaatbesluit vaststellen.

2.2 Het Mandaatbesluit AZWA Rijk van Nijmegen 2027 is gebaseerd op het bestaande Mandaat, volmacht- en machtigingsbesluit Integraal Zorg Akkoord gemeente Nijmegen uit 2023.
In 2023 hebben de regio Rijk van Nijmegen gemeenten ten behoeve van het beheren van de IZA middelen de gemeente Nijmegen gemandateerd. Het Mandaatbesluit AZWA Rijk van Nijmegen 2027 sluit hier bijna volledig bij aan. De huidige IZA structuur, zowel bestuurlijk als ambtelijk, kan worden doorgezet binnen het AZWA met minimale veranderingen.

3.1 De Samenwerkingsovereenkomst AZWA gemeenten Rijk van Nijmegen 2027 biedt een overzicht van samenwerkingsafspraken, om bestendiging en borging van de regionale samenwerking te realiseren.
De Samenwerkingsovereenkomst AZWA gemeenten Rijk van Nijmegen 2027 toont de verantwoordelijkheidsverdeling van zowel de mandaat- als regiogemeenten. De bevoegdheden en bijbehorende processen liggen zodanig vast, dat wederzijdse aanspreekbaarheid op verantwoordelijkheden mogelijk is. Deze samenwerkingsovereenkomst geeft de al bestaande structuur weer, zoals deze binnen het IZA is ingericht en bestendigt voorgenoemde met samenwerkingsafspraken op basis van geleerde lessen. Weergave van de samenwerkingsafspraken draagt daarnaast bij aan de borging van de regionale domeinoverstijgende samenwerking richting de toekomst.

4.1 Het PFO Zorg & Welzijn heeft de regionale werkagenda, het mandaatbesluit, de samenwerkingsovereenkomst en het bestedingsvoorstel vastgesteld.
Binnen het IZA is het PFO Zorg & Welzijn, met daarin de wethouders Zorg en Welzijn uit alle zeven gemeenten binnen Rijk van Nijmegen, besluitvormend orgaan om te sturen op regionale doelen. De AZWA Werkagenda, samenwerkingsovereenkomst, mandaatbesluit en het bestedingsvoorstel zijn vastgesteld in dit overleg. Het Rijk vraagt om de werkagenda, de mandaatbesluit en de samenwerkingsovereenkomst door alle colleges vast te laten stellen. Het bestedingsvoorstel is al definitief vastgesteld.

4.2 *Het bestedingsvoorstel toont de volledige verdeling van SPUK AZWA middelen voor 2027, sluit aan bij de na te streven doelen uit de AZWA Werkagenda en geeft financiële ruimte om regionaal alle basisfunctionaliteiten en sociale basisinfrastructuur in te richten.*
Als gemeenten in de regio hebben we basisfunctionaliteiten en de sociale basisinfrastructuur in te richten. De SPUK AZWA middelen geven ons ruimte om dit regionaal op te starten en in te richten. Met het bestedingsvoorstel SPUK AZWA 2027 richten we dit regionaal in en versterken we de lokale uitvoering van het AZWA doordat een deel van de middelen lokaal wordt doorbeschikt. Hierdoor kunnen de regionale ambities lokaal tot uitvoering komen en is er ruimte voor opstart- en inregelkosten, ook bij de kleinere gemeenten.

4.3 Het bestedingsvoorstel zet enkele meerjarige posten vast tot 2030, waardoor stabiliteit en continuïteit voor inzet van personeel, zowel intern als met externe partners, wordt gewaarborgd in de uitvoering van het AZWA.
Vanuit de regio is vaker het verzoek gekomen om een meerjarige begroting op te stellen, om stabiliteit en continuïteit in inzet voor personeel te waarborgen, zowel

intern als met externe partners. Voor een aantal onderdelen is het voorstel om deze posten meerjarig vast te stellen en op te nemen in de begroting. Dit betreft onderdelen, waarbij direct inzet van personeel benodigd is.

Tegenargumenten en risico's

1.1 *Meerdere basisfunctionaliteiten en onderdelen van de basisinfrastructuur zijn in de AZWA Werkagenda in de fase van verkenning, waardoor daadwerkelijke uitvoering op deze onderdelen niet direct in 2027 kan plaatsvinden.*
Door de strakke kaders die het Rijk kortgeleden bekend heeft gemaakt, is het echter onvermijdelijk dat een aantal onderdelen nadere uitwerking en verkenning behoeven, zodat de AZWA middelen duurzaam kunnen worden ingezet.

2.1 De Samenwerkingsovereenkomst AZWA gemeenten Rijk van Nijmegen 2027 geeft slechts een tijdelijke samenwerking weer tot het einde van het AZWA.
Dit terwijl de regionale domeinoverstijgende samenwerking aan betaalbare en toegankelijke zorg ook hierna relevant zal zijn. In de samenwerkingsovereenkomst is geregeld, dat zes maanden voor afloop de partijen in gesprek gaan voor eventuele verlenging, om zo toch borging van de samenwerking na het AZWA optioneel te maken.

4.1. Hoewel het AZWA meerjarig is, de periode van 2027 t/m 2029, is het bestedingsvoorstel niet meerjarig.
Dit is echter niet voor alle onderdelen mogelijk, omdat een aantal onderdelen in een start- of verkenningsfase zitten. De inzet voor 2028 en 2029 zal voortvloeien uit de werkzaamheden in 2027. Jaarlijks wordt er een bestedingsplan vastgesteld.

4.2 Het bestedingsvoorstel bevat een verdeling voor doorbeschikking per gemeente, en houd geen rekening met inwonersaantallen.
In de lokale SPUK AZWA wordt rekening gehouden met inwonersaantallen, maar niet met opstartkosten of looptijd van de onderdelen. Hierdoor ontstaat er een ongelijke startpositie tussen de gemeenten. Het is de wens om als regio basisfunctionaliteiten in te richten. Met alleen een lokale SPUK AZWA wordt het voor kleine gemeenten lastig om dit te bewerkstelligen. In dit stadium van veel basisfunctionaliteiten is inzet nodig voor opstart- en inregelkosten en is niet sprake van enkel de kosten per deelnemer. Dit betekent dat vooral kleine gemeenten financiële ruimte nodig hebben om de drempel te bereiken die nodig is om basisfunctionaliteiten in te gaan richten, die ze op kosten per deelnemer niet zouden redden. Door de doorbeschikking evenredig over de gemeenten te verdelen, wordt het verschil kleiner. Hierdoor zijn ook de kleinere gemeenten in staat om de basisfunctionaliteiten in te richten.

Financiële gevolgen
De AZWA middelen die de regio ontvangt na vaststellen van de AZWA werkagenda zijn voor 2027, 2028 en 2029. De middelen worden verstrekt in de aanloop naar structurele financiering vanaf 2030. De uitvoering van de AZWA Werkagenda wordt bekostigd uit de specifieke uitkering voor het AZWA vanuit het Rijk.

Lokale financiën AZWA
Voor de lokale invulling van de basisfunctionaliteiten ontvangt elke gemeente een lokale SPUK AZWA vanuit het Rijk. De verdeelsleutel hiervan is landelijk vastgesteld op basis

van o.a. inwonersaantallen en gezondheidsachterstand. Dit komt neer op onderstaande bedragen. Met goedkeuring AZWA werkagenda komen deze middelen vrij voor 3 jaar. Op deze bedragen kunnen de gemeenten tot en met 2029 dus rekenen.

Lokale SPUK's AZWA	2027	2028	2029
Nijmegen	€ 2,193,749.00	€ 2,641,146.00	€ 3,051,193.00
Berg en Dal	€ 485,089.00	€ 584,019.00	€ 674,690.00
Heumen	€ 178,831.00	€ 215,302.00	€ 248,728.00
Druten	**€ 255,648.00**	**€ 307,785.00**	**€ 355,569.00**
Wijchen	€ 516,983.00	€ 622,418.00	€ 719,050.00
Mook en Middelaar	€ 78,407.00	€ 94,397.00	€ 109,053.00
Beuningen	€ 313,866.00	€ 377,877.00	€ 436,543.00

De lokale SPUK- AZWA 2027-2029 is al budgetneutraal verwerkt als stelpost in de Begroting 2027 Druten. Voorliggend besluit heeft dan ook geen begrotingswijziging tot gevolg.

Regionale financiën AZWA
Daarnaast ontvangt de mandaatgemeente Nijmegen na vaststelling van de AZWA Werkagenda regionale SPUK AZWA middelen. Deze kunnen ingezet worden voor de regionale uitvoering van zowel de basisfunctionaliteiten/basisinfrastructuur, als aan de coördinatie van de regionale domeinoverstijgende samenwerking en bijbehorende ambtelijke inzet. Hierin heeft gemeente Nijmegen een kassiersfunctie.

Regionale SPUK AZWA	2027	2028	2029
	€ 3,390,400.00	€ 4,106,928.00	€ 2,953,493.00

Een deel van de regionale middelen worden beschikt naar de zeven gemeenten. Deze middelen moeten besteed worden aan de uitvoering van de AZWA Werkagenda en de basisfunctionaliteiten en sociale basisinfrastructuur. Hieronder staat de verdeling per gemeente.

Gemeente	**Beschikking regionale AZWA middelen 2027**
Nijmegen	€ 286.834,-
Berg en Dal	€ 211.501,-
Beuningen	€ 199.202,-
Druten	**€ 199.202,-**
Heumen	€ 209.202
Mook-Middelaar	€ 266.702,-
Wijchen	€ 204.202,-
Totaal	€ 1.576.845,-

Deze bedragen worden op verschillende manieren besteed zoals uitgewerkt in het bestedingsvoorstel. Besluitvorming van deze besteding volgt via de reguliere procedures van de gemeente Nijmegen. Zie voor een specificatie van de bedragen het bestedingsvoorstel 2027 (bijlage 4).

De bijdrage 2027 (ad € 199.202) die vanuit het SPUK-AZWA aan Druten wordt doorbeschikt verwerken we in de Perspectiefnota 2027. Ook voor een (eventuele) aanvullende doorbeschikking in 2027 geldt dat deze wordt verwerkt via de reguliere P&C-cyclus. Voorliggend besluit heeft dan ook geen begrotingswijziging tot gevolg.

Het mandaatbesluit en de samenwerkingsovereenkomst
Het Mandaatbesluit AZWA Rijk van Nijmegen 2027 en de Samenwerkingsovereenkomst AZWA gemeenten Rijk van Nijmegen 2027 kennen geen financiële gevolgen, maar hebben enkel betrekking op het beheren van de SPUK AZWA middelen.

Inwonersparticipatie

De inhoud van de AZWA Werkagenda is tot stand gekomen met regionale inspraak van partijen uit zorg, sociaal domein en de zorgverzekeraar. Op twee inspraakbijeenkomsten hebben partners uit het regionale domeinoverstijgende samenwerkingsverband Nijmegen op één Lijn input kunnen leveren voor de AZWA Werkagenda. Daarnaast zijn de bestuurders van Nijmegen op één Lijn akkoord met de inhoud van de werkagenda. De inhoud van de AZWA Werkagenda is daarom regionaal breed gedragen met voldoende draagvlak voor de uitvoering. Vanwege de sterke kaders en het abstractieniveau van het document, is in dit stadium gekozen om geen inwoners direct te betrekken bij het opstellen van de AZWA Werkagenda. In de uitwerking en evaluatie van de preventieve interventies uit de AZWA Werkagenda worden inwoners wel betrokken.

Het bestedingsvoorstel SPUK AZWA 2027 is tot stand gekomen in nauw overleg met de zeven gemeenten van Rijk van Nijmegen, middels de ambtelijke afvaardiging in de IZA/AZWA werkgroep. Deze regionale werkgroep werkt sinds juni 2024 in deze samenstelling. We bouwen met dit bestedingsvoorstel voort op de reeds opgebouwde kennis van de werkgroep. Afgelopen jaar is er steeds meer basis gekomen voor regionale samenwerking, met nog meer dan voldoende ruimte voor lokale uitvoering. De afzonderlijke werkgroep leden, uit elke gemeente afgevaardigd, hebben lokaal uitgevraagd wat er nodig is op het gebied van Zorg en Welzijn in relatie tot de doelen in de AZWA werkagenda. De vier belangrijkste thema's om op in te blijven zetten zijn kansrijk opgroeien, gezonde leefstijl, mentale gezondheid en vitaal ouder worden. In al deze thema’s zetten we in op het verkleinen van gezondheidsverschillen en versterking van de sociale basis. Deze geven directe aansluiting op en effecten bij de zorgorganisaties in onze regio, dragen bij aan de sociale basis en kunnen voldoende aangestuurd worden door gemeenten.

Uitvoering of Vervolgstappen

Na vaststelling van de AZWA werkagenda, het mandaatbesluit en het sluiten van de Samenwerkingsovereenkomst AZWA gemeenten Rijk van Nijmegen 2027 in de zeven colleges binnen Rijk van Nijmegen volgt de beschikking van de SPUK AZWA middelen in 2027. Met ingang van 2027 zal met de uitvoer van de AZWA werkagenda gestart worden. Het Mandaatbesluit wordt bekendgemaakt in het digitale gemeenteblad en gepubliceerd op overheid.nl.

Geheimhouding

Niet van toepassing.